

ARGUMENTUM

news opinion analysis



Pse kryeministri i parë shqiptar i qeverisë teknike në RMV nuk është ngjarje historike?

- Marrëdhëniet Shqipëri-Turqi mes gjeopolitikës dhe fesë.
- Presidenca belge e BE-së në kriza dhe konflikte!
- "Ballkani i Hapur" ende frymon.

Të dashur lexues dhe ndjekës të Argumentum.al,

Argumentum.al tashmë nga muaji prill 2022 vjen në versionin e një reviste të përmuajshme politike-diplomatike të cilën mund ta shfletoni online.

Ky botim mujor ofron një kombinim të qartë të lajmeve në vend, rajon dhe botë, si dhe opinioneve dhe analizave për ngjarjet e zhvilluara përgjatë një muaji.

Duke falënderuar secilin prej jush për vëmendjen dhe besimin ndaj medias tonë, ju premtojmë që do të vijojmë të sjellim për ju analizat objektive mbi zhvillimet kryesore në Vend, Rajon, Europë dhe në Botë.

Argumentum.al përpiqet të jetë burim autoritar i gazetarisë me analiza dhe komente mbi marrëdhëniet ndërkombëtare,

politikën botërore dhe një gamë të gjerë çështjesh me rëndësi globale duke sjelle materiale ekskluzive. Kjo falë edhe kontributit të disa prej emrave të njohur të politikës dhe publicistikës shqiptare dhe bashkëpunorëve të tjerë vendas dhe të huaj. Në të njëjtën kohë Argumentum.al është e hapur për komente e mendime të lexueseve të saj.

Lexoni falas mbi çështjet e brendshme dhe ndërkombëtare në revisten Argumentum.al në shqip dhe anglisht!

“Argumentum”, një proces intelektual ...

Marjana DODA
Kryeredaktore

Përmbajtja

03 EDITORIAL

- Pse kryeministri i parë shqiptar i qeverisë teknike në RMV nuk është ngjarje historike?

06 POLITIKË

- “Ballkani i Hapur” ende frymon/ Firmoset marrëveshja mes Shqipërisë, Maqedonisë së Veriut dhe Serbisë!
- Presidenti Begaj pret Ministrin e Jashtëm të Turqisë: Marrëdhëniet shqiptaroturke, të një rëndësie strategjike

08 OP/ED

- ZGJEDHJET NË TAJVAN dhe ndikimi i tyre në marrëdhënie me Kinën dhe stabilitetin global
Shqipëri, Rajon dhe Botë.

11 JO VETEM LAJM

- Gjykata Kushtetuese miraton marrëveshjen e emigrantëve me Italinë
- Këshilli i Ambasadorëve Shqiptarë pret Ambasadorin e re të RP të Kinës në Shqipëri

12 FOKUS

- Marrëdhëniet Shqipëri-Turqi mes gjeopolitikës dhe fesë
- Çështja Beleri arrin në Parlamentin Evropian

15 REALPOLITIK

- Presidenca belge e BE-së në kriza dhe konflikte! Europës i mungon Delori! Tur i mirëpritur rajonal! Ftohtë jashtë, nxehtë brenda!

18 BOTA

- Në vitin 2024, politika e brendshme e SHBA-së do të hedhë një hije të errët në të gjithë botën

ENGLISH EDITION

21 ENGLISH TOP NEWS

- Foreign Ministry: Albania successfully completed screening process in 2023

22 IN FOCUS

- Kosovo and Serbia take a small but important step forwards

24 BALKAN OVERVIEW

- ‘Kosovo deserves stability, security and prosperity,’ says David Cameron.

25 REALPOLITIK

- EU Belgian Presidency of crises and conflicts! Europe misses Delors! A welcome regional tour! Ice-cold inside, politically hot inside Davios!

28 REALPOLITIK

- Bosnia ‘on brink of collapse’ as EU watches on

29 BALKAN OVERVIEW

- O’Brien: We will not allow a repeat of Banjska

29 GLOBAL

THE YEAR AHEAD



Pse kryeministri i parë shqiptar i qeverisë teknike në RMV nuk është ngjarje historike?

Talat Xhaferi, ish-kryetari i Kuvendit maqedonas është zgjedhur kryeministër i Qeverisë teknike të Maqedonisë së Veriut më 28 Janar 2024.

Talat Xhaferi, u zgjodh kryeministër i Maqedonisë së Veriut me 65 vota pro dhe 3 kundër, duke hyrë në histori si i pari shqiptar që do të drejtojë qeverinë e vendit fqinjë, megjithëse me një mandat të përkohshëm prej 100 ditësh. Qeveria teknike do të ketë si detyrë mbarëvajtjen e zgjedhjeve parlamentare të 8 Majit.

Përfaqësuesit e opozitës maqedonase të VMRO DPMNE, edhe pse të pranishëm në sallën e Kuvendit nuk morën pjesë në votim, pasi ishin kundër qeverisë teknike që do dre-

jtojë Xhaferi.

Ndërsa lideri i BDI-së, Ali Ahmeti e ka cilësuar këtë ditë si historike.

“Kjo ditë është historike sa për shqiptarët, aq edhe për maqedonasit, si dhe për të gjithë të tjerët. Bashkarisht po ndërmarrim përgjegjësinë për t’i prirë vendit, jo njëri pas tjetrit, por krah më krah, bashkë, për një Maqedoni Europiane”, tha ai gjatë një video-mesazhi të shtunën e 27 Janarit.

Kujtojmë se partia “Bashkimi Demokratik për Integritim”, (BDI), është një parti e dalë nga lufta e vitit 2001, ku shtylla e saj kryesore ishte faktorizimi i shqiptarëve në Maqedoninë e Veriut, por përgjatë 23 viteve, është faktorizuar vetëm ajo si parti politike.

Në emër të shqiptarëve dhe për shqiptarët, kryetari i kësaj partie, Ali Ahmeti ka qenë gjithmonë me pushtetin, herë me VMRO-DPMNE dhe herë me LSDM-në, ndërsa ka luajtur me karten nacionaliste duke garantuar një karrige të përhershme në parlamentin maqedon.

Edhe në zgjedhjet e vitit 2020, i gjendur në pikën më të ulët përballë elektoratit shqiptarë "Asi" nën mënge i Ali Ahmetit ishte "Koha për Kryeministër Shqiptar". Duke përdorur edhe njëherë karten nacionaliste ai siguroi një tjetër mandat bashkëqeverisës.

Ndërsa shqiptarëve u tha se e mbajti premtimin pasi nga BDI do të kishim zv/kryeministrin e parë shqiptar, i cili më shumë mburret për postin e tij herë si zëvendës i Zaevit e herë si zëvendës i Kovacevskit se sa për angazhime konkrete për qytetarët e Maqedonisë së Veriut.

Ali Ahmeti dhe partia e tij BDI, prej 23 vitesh marrin çdo atribut në Maqedoni duke monopolizuar çdo arritje në vend, sidomos përballë shqiptarëve.

"Ne kemi vendosur barazi përmes zbatimit të plotë të Marrëveshjes së paqes të Ohrit, legalizimit të arsimit të lartë në gjuhën shqipe, decentralizimit, simboleve dhe kulturës kombëtare, gjuhës shqipe, përfaqësimit të drejtë dhe adekuat, integritit në NATO, duke marrë dritën jeshile për anëtarësimin në BE", deklaroi të shtunën kryetari i BDI-së, Ali Ahmeti.

Këto arritje padiskutim nuk i atribuohen vetëm BDI-së por të gjithë faktorit shqiptarë në Maqedoninë e Veriut politik dhe jo politik, por dhe falë faktorit maqedonas. Ndërsa përfituesi kryesor mbetet vetë Ali Ahmeti dhe Partia e tij.

BDI-ja kjo forcë politike e lindur pas luftës ndëretnike të vitit 2001, mes shqiptarëve dhe maqedonasve, pikërisht në sajë të një urrejtje etnike ndërmjet tyre, duket se ende mban ndezur pishtarin e nacionalizmit, pasi kjo parti, edhe në emrin e Demokracisë nuk arriti të zhbëjë hijen e nacionalizmit, duke u shndërruar pikërisht në një parti nacionaliste.

Diskursi politik "ne shqiptarët, ata maqedonasit", krijon një hendek të madh në këtë vend, e për pasojë bën që të zgjohen reminishencat nacionaliste të së kaluarës, sikundër për fat të keq i pamë këto ditë, ndërsa u betua kryeministri i parë shqiptar dhe qeveria teknike nën drejtimin e tij.

Zgjedhjen e kryeministrit të parë shqiptar në Maqedoninë e Veriut, që Ali Ahmeti e quan si ngjarje historike, në fakt rrjedh nga Marrëveshja e njohur si e "Përzhinës", të arritur në vitin 2015, për zgjidhjen e krizës së atëhershme politike në vend. Sipas marrëveshjes, Qeveria jep dorëheqje 100 ditë para ditës së zgjedhjeve duke i hapur rrugë qeverisë teknike.

KUSH ËSHTË TALAT XHAFERI?

Teksa shqiptarët me në krye Ali Ahmetin kishin filluar luftën, Xhaferi ishte ende një oficer në ushtrinë maqedonase si komandant në Tetovë. Por një masakër e 28 prillit 2001, që njihet si masakra e Vicës, bëri



që vetëm disa ditë më vonë Xhaferi të braktiste radhët e Armatës së Maqedonisë dhe kaloi në radhët e UÇK-së. Ai në këtë periudhë u njoh me nofkën komandant Forina, duke marrë emrin e fshatit të lindjes. Që prej atëherë deri në përfundim të luftës Xhaferi u bë komandanti i Brigadës 116.

Talat Xhaferri, apo dhe partia ku ai aderonte, me në krye kryetarin e përjetshëm Ali Ahmeti, prej më shumë se dy dekadash e kanë udhëhequr Maqedoninë e Veriut. Ndaj zgjedhja e tij si kryeministër nuk përbën asnjë tabu për qytetarët maqedonas. Kështu nëse shohim në retrospektivë, pas marrëveshjes së Ohrit dhe fundit të luftës, Talat Xhaferi u zgjodh deputet për herë të parë në Kuvendin e Republikës së Maqedonisë së Veriut në vitin 2002 nga radhët e Bashkimit Demokrat për Integrit të Ali Ahmetit. Nga viti 2004-2006 Xhaferi ishte Zëvendës Ministër i Mbrojtjes, ndërsa nga viti 2008 deri në vitin 2013 u rizgjodh deputet.

Në vitin 2013 Xhaferi u emërua nga BDI si Ministër i Mbrojtjes. 4 vite më vonë, në prill të vitit 2017, ai u bë kryetari i parti shqiptar i Parlamentit të Maqedonisë së Veriut, ku mbajti këtë post deri më 28 Janar 2024, ku mori drejtimin e qeverisë teknike si kryeministër i saj.

Nxitimi për ta quajtur këtë ngjarje, si një moment historik, ndonëse pa asnjë rezultat të prekshëm të vete popullsisë shqiptare në Maqedoninë e Veriut, ka vetëm një synim, atë të përthithjes edhe një herë të votës së elektoratit shqiptar.

Pra, Ali Ahmeti synon të fitojë sërish mazhorancën e votës së shqiptarëve, pas 20 viteve, duke mbetur si shqiptari më jetëgjatë në pushtet me të dyja forcat politike maqedonase.

Sot falë Ali Ahmetit dhe propagandës së tij politiko-nacionaliste jemi larg asaj dite, ku shqiptarë e maqedonas ta shohin vetën të barabartë si qytetarë të Maqedonisë së Veriut.

Historike do të jetë dita kur kryeministri shqiptar të zgjidhet me votë popullore nga shumica e qytetarëve të Maqedonisë së Veriut pa marrë parasysh përkatësinë etnike të tyre.

Dispozitat e Marrëveshjes së Perzhinos janë pjesë e Ligjit për Qeverinë, ku ndër të tjera janë paraparë disa pozita ministore dhe zv/ministore për opozitën.

Marrëveshja e Përzhinos thekson qartë kompetencat e Qeverisë teknike dhe ajo nuk mund të bëjë asgjë tjetër përveçse të përgatisë teknikisht zgjedhjet.

Në fakt, vetë marrëveshja e Perzhinos e minon Demokracinë në vend.

E detyruar të zbatohet në një kohë të errët për Maqedoninë e Veriut, çuditërisht ende vijon të zbatohet sa herë ka zgjedhje elektorale.

Sot, ndërsa Maqedonia e Veriut është anëtare e Nato-s dhe prej vitit 2022 janë hapur negociatat për anëtarësimin në Bashkimin Europian, është e papranueshme që të ekzistojë kjo qeveri teknike, e cila minon vetë Demokracinë e vendit.

Megjithatë, Ali Ahmeti, ende e përdor këtë element të kësaj marrëveshje si premtim elektoral për shqiptarët, duke u ofruar një karrige bosh.

Edhe për zgjedhjet parlamentare në Maqedoninë e Veriut që do të mbahen më 8 maj ai ka thënë se “është koha që qeveria të mandatohet me një kryeministër shqiptar”, duke vijuar me të njëjtin premtim si ajo e katër viteve më parë.

Si u premtua kryeministri i parë shqiptar?

Në zgjedhjet parlamentare të vitit 2020, Bashkimi Demokratik për Integrim që drejtohet nga Ali Ahmeti garoi me sloganin “Për kryeministrin e parë shqiptar”, ndërsa kandidat të saj kishte juristin dhe ish-politikanin Naser Ziberi.

Meqë zgjedhjet ishin fituar nga Lidhja Social Demokrate, kryeministër ishte zgjedhur Zoran Zaev, që atëkohë drejtonte LSDM-në.

Por, për të përmbushur premtimin e BDI-së, Zoran Zaev dhe Ali Ahmeti në marrëveshjen për bashkëqeverisje ishin pajtuar që në 100 ditët e fundit të punës së Qeverisë, kryeministër të caktohet një kandidat i propozuar nga Bashkimi Demokratik për Integrim.

Bëhet fjalë për Qeverinë teknike, e cila parashihet me Ligjin për zgjedhjet dhe si detyrë kryesore ka organizimin dhe mbarëvajtjen e zgjedhjeve, ndërsa pjesë e saj do të jetë edhe opozita maqedonase me dy ministra dhe tri poste të zëvendësministrave.

“Një kryeministër me kapacitet të cunuar, që do të thotë se ajo qeveri nuk është politike por teknike. Pra, kapaciteti i saj është i reduktuar dhe kjo lë për të dëshiruar. Nuk është kryeministër me kapacitet të plotë”, thotë Naser Ziberi, ish-kandidat për kryeministër nga radhët e BDI-së në zgjedhjet e vitit 2020. Por, pavarësisht kësaj, BDI-ja në të gjitha paraqitjet

publike caktimin e Talat Xhaferit për kandidat për kryeministër të Qeverisë teknike, e ka vlerësuar si një nga “arritjet më të mëdha”, pas kryetarit shqiptar të Kuvendit, që ishte po Talat Xhaferi, por edhe ministrave shqiptarë të Punëve të Brendshme, Mbrojtjes dhe Punëve të Jashtme.

Ajo që duhet të ishte thjesht një marrëveshje stabilizuese afatshkurtër, u përdor gjerësisht nga BDI si i vetmi mjet për të arritur qëllimin e tij... të sigurojë pushtetin krah për krah me qeverinë në Maqedoninë e Veriut pa marrë parasysht nëse është LSDM-ja apo VMRO-DPMNE

Shqiptarët dhe maqedonasit i kanë thënë JO ndasive etnike

Që prej konfliktit të armatosur midis forcave të sigurisë dhe shqiptarëve në vitin 2001 me humbje të mëdha në njerëz si nga pala shqiptare dhe ajo maqedonase, dhe duke parë në vijimësi marrëdhëniet politike, qytetarët shqiptarë dhe maqedonas, i janë shmangur përplasjes etnike në dy episode të përgjakshme në Maqedoninë e Veriut e nxitur po si pasojë e krizës politike në vend.

Risjellim në kujtesë, krizen politike të 2015 dhe rasti i Kumanovës.

Përleshja e armatosur midis shqiptarësh etnikë të armatosur dhe policisë maqedonase që la 18 të vdekur, risjell në mendje kujtimet e trazirave të kaluara. Fakti që as popullsia shqiptare, e as ajo maqedonase nuk iu përgjigj propagandës për të luftuar kundër njëri-tjetrit, tregon se karta e nacionalizmit është djegur në këtë vend.

Po ashtu, dhe ngjarjet e 27 prillit 2017 në parlamentin e Maqedonisë së Veriut, ku në ambientet e brendshme të Kuvendit i nxitur nga kandidimi dhe zgjedhja e politikanit shqiptar, Talat Xhaferri, në krye të parlamentit, la të plagosur disa persona, mes tyre kryetarin Zijadin Sela të Aleancës për Shqiptarët dhe kryeministrin e asaj kohe, Zoran Zaev, hasi në indiferencën e shumicës së popullsisë që nuk iu bashkua as protestave e as këtyre përplasjeve kundër njëri-tjetrit.

Këto dy raste flagrante përpos situatës tejte të rrezikshme, që nuk arritën të ndiznin armiqësi më të mëdha të motivuara etnikisht, tregon se shoqëria shqiptaro-maqedonase kërkon pajtim dhe jo ndasi etnike. Të njëjtën gjë duhet të bëjnë gjithashtu politikanët e të dyja palëve politike, qofshin maqedonas apo shqiptare, që të ulin dozat e nacionalitetit dhe të shpalosin, programe konkrete për mirëqenien e secilit qytetarë që jeton brenda territorit të RMV-së pa marrë parasysht përkatësinë etnike apo fetare.

“BALLKANI I HAPUR” ENDE FRYMON

Firmoset marrëveshja mes Shqipërisë, Maqedonisë së Veriut dhe Serbisë!

Qeveritë e Shqipërisë, Serbisë dhe Maqedonisë së Veriut kanë firmosur një marrëveshje që mundëson lëvizjen e lirë të punëtorëve mes 3 vende duke nisur nga data 1 mars. Detajet e marrëveshjes së dakordësuar më herët, u finalizuan ditën e djeshme gjatë samitit në Shkup mes liderëve të vendeve të Ballkanit Perëndimor dhe zyrtarëve të BE për rritjen ekonomike të rajonit, duke treguar fare qarte se nisma “Ballkani i Hapur” vazhdon ende.

Protokolli i nënshkruar ka të bëjë me zbatimin e marrëveshjes dhe kushteve të saj për akses të lirë në tregun e punës në Ballkanin Perëndimor. Ndërsa pika tjetër e marrëveshjes ka të bëjë me skemën elektronike për identifikimin e qytetarëve të Ballkanit Perëndimor, me kartë elektronike.

“Kemi pasur disa gjëra të rëndësishme, gjithmonë ka detaje të pakëndshme, por nuk dua të flas për këtë. Dhe këtë e kemi pritur me muaj të tërë, që do të thotë se nga 1 marsi më në fund duhet të hyjë në fuqi ajo për të cilën folëm, që është një treg krejtësisht i lirë i punës në vendet e Ballkanit të Hapur – Serbi, Maqedoninë e Veriut dhe Shqipërinë është një lajm i madh dhe i rëndësishëm dhe mendoj se do të kontribuojë shumë në krijimin e një ambienti më të mirë biznesi për kompanitë vendase dhe të huaja,



për të kapërcyer problemin me mungesën e fuqisë punëtore dhe për krijimin e një tregu pune që është jo më gjashtë apo shtatë milionë banorë, por nëse shtoni Shqipërinë dhe Maqedoninë e Veriut, ne po i afrohem 11 milionë banorëve”, -tha Vuçiç. Kujtojmë që kryeministri i Shqipërisë, Edi Rama, në deklaratimet e tij të bëra gjatë vitit

të kaluar, kishte lënë të kuptohet se gjithçka rreth Ballkanit të Hapur kishte marrë fund. Në korrik të vitit 2023, Rama deklaroi se nisma “Ballkani i Hapur” kishte dhënë rezultatet e tij dhe se tashmë duhej fokusuar në Procesin e Berlinit. Por mesa duket Vuçiç nuk e lejon më të tërhiqet nga nisma e ‘Ballkanit të Hapur’, ndaj dhe kjo nisme ende frymon.



Presidenti Begaj pret Ministrin e Jashtëm të Turqisë: Marrëdhëniet shqiptaro-turke, të një rëndësie strategjike

Presidenti i Republikës, Sh. T. Z. Bajram Begaj, priti sot Ministrin e Jashtëm të Republikës së Turqisë, Sh. T. Z. Hakan Fidan.

Kreu i Shtetit bisedoi me kryediplomatën turke për marrëdhëniet mes dy shteteve dhe zhvillimet rajonale.

Presidenti Begaj vlerësoi se Shqipëria dhe Turqia janë partnerë strategjike dhe kanë një miqësi tradicionalisht shumë të mirë.

“Bashkëpunimi shqiptaro-turk, në të gjitha fushat, është një bashkëpunim i frytshëm, – u shpreh ai. Presidenti i përcolli Ministrin të Jashtëm Hakan Fidan falënderimet për ndihmën që Turqia i ofroi Shqipërisë në procesin e rindërtimit pas tërmetit, por edhe



për investimet e tjera në vendin tonë. Turqia është ndër partnerët ekonomikë më të mëdhenj në Shqipëri dhe investimet turke kanë të punësuar më shumë se 15 mijë shqiptarë në vendin tonë.

Për sa u përket zhvillimeve në Ballkan, Presidenti Begaj vlerësoi: “Bashkëpunimi rajonal dhe marrëdhëniet e fqinjësisë së mirë janë shtylla të rëndësishme për politikën shqiptare, që garantojnë paqe, siguri, stabilitet demokratik në rajon, si dhe janë parakushte për integrimin e rajonit në Bashkimin Evropian”.

Presidenti e vlerësoi rolin dhe kontributin e Turqisë në Ballkanin Perëndimor si një partner i natyrshëm e historik për paqen dhe sigurinë e rajonit.

Gjithashtu, ai e vlerësoi mbështetjen që Turqia jep për integrimin e Kosovës në organizmat rajonale dhe globale, si dhe lobimet e saj të fuqishme për njohjen e mëtejshme të Kosovës.

ZGJEDHJET NË TAJVAN

dhe ndikimi i tyre në marrëdhënie me Kinën dhe stabilitetin global



MARJANA DODA

Duke parë kalendarin e ngjarjeve gjeopolitike të parashikuara që të zhvillohen përgjatë vitit 2024, data 13-Janar, shihet si një ngjarje nga e cila do të rrjedhin ndryshime të mëdha botë.

Të gjithë sytë janë te Tajvani, pasi ishulli vetëqeverisës me 23 milionë banorë iu drejtua qendrave të votimit të shtunën e 13 Janarit, ku rreth 19.5 milionë qytetarë votuan për të zgjedhur presidentin dhe legjislaturën e re.

Sigurisht ky ishull mori një vëmendje globale pasi këto zgjedhje mund të formësojnë marrëdhëniet si me Pekinin ashtu edhe me Uashingtonin, pasi Tajvani është një pikë kyçe e përplasjes e tyre në kontinent.

Zv.lideri i Tajvanit Lai Ching-te ishte kandidati që fitoi zgjedhjet të shtunën. Më 13 janar,

Lai Ching, kandidati i Partisë Demokratike Progresive (DPP) doli si fitues i zgjedhjeve të liderit të Tajvanit, duke mbledhur mbi 40% të mbështetjes nga votuesit. Ndërsa Hou Yu-ih, kandidati i opozitës Kuomintang (KMT) dhe kandidati i tij kandidat Jaw Shaw-kong morën 33.49 përqind të votës. Kandidati i partisë së tretë Ko Wen-je dhe kandidati i tij kandidat Wu Hsin-ying i Partisë Popullore të Tajvanit (TPP) morën 26.45 përqind të votave, sipas raporteve të mediave. Një fitore pa lavdi do ta quaja, duke marrë parasysh të gjitha pikëpyetjet që parashtrihen pas kësaj fitore për pasojat dhe për ndikimin që do të sjellë në rajon dhe botë.

Por çfarë do të thotë zgjedhja e kandidatit të Partisë Progresive Demokratike (DPP) Lai Ching-te për marrëdhëniet Tajvan-Kinë dhe stabilitetin global?

Fitorja presidenciale me përzg-

jedhjen e Lai Ching ne krye te saj, i ashtuquajtur si një “problem-bërës” që minon paqen dhe stabilitetin e ngushticës së Tajvanit duket se do të sjellin pasojat të mundshme rajonale dhe globale duke cënuar ndjeshëm përpjekjet diplomatike, stabilitetin ekonomik dhe potencialin për konflikt të gjithanshëm me Kinën.

Duke parë në retrospektive, e gjithë retorika e tij politike mbështetet te statusi i Tajvanit.

Statusi i Tajvanit për Lai është se “Tajvani është tashmë një vend sovran dhe i pavarur i quajtur Republika e Kinës”. Për Kinën, kjo do të thotë se Lai ka anashkaluar të gjitha hapat për të ndjekur pavarësinë, sepse ai e sheh Tajvanin tashmë të pavarur.

Kina nuk reagoi ndaj deklaratës së tij gjatë sezonit zgjedhor me arsyetimin se 1) ai po fliste si kandidat dhe 2) çdo reagim i madh nga ana e Kinës do të rezultonte mbrapsht. Tani që ai është zgjed-

Kina nuk reagoi ndaj deklaratës së tij gjatë sezonit zgjedhor me arsyetimin se 1) ai po fliste si kandidat dhe 2) çdo reagim i madh nga ana e Kinës do të rezultonte mbrapsht. Tani që ai është zgjedhur, përsëritja e këtij pozicioni apo ndermarrja e cdo hapi drej kësaj teorie që Lai pretendon, do të shkaktojë një tronditje të thellë politiko-diplomatike, në kontinentin aziatik dhe në bote.

hur, përsëritja e këtij pozicioni apo ndermarrja e çdo hapi drej kësaj teorie që Lai pretendon, do të shkaktojë një tronditje të thelle politiko-diplomatike, në kontinentin aziatik dhe në botë.

Në 18 gusht, Lai Ching-te, zëvendëslieri i rajonit të Tajvanit të Kinës, u kthye në Tajvan pasi mbaroi “tranzitin” e tij në SHBA. Para dhe pasi ai të ikte në SHBA, tajvanezët dhe emigrantët kinezë në SHBA protestuan duke hedhur parulla të tilla si “Kundër pavarësisë së Tajvanit” dhe “Pavarësia e Tajvanit është një rrugë pa krye”. Këtë herë edhe pala amerikane bëri një “trajtim të ftohtë” ndaj Lait. Këto konfirmojnë se të gjitha palët pranojnë se Lai Ching-te është një “problembërës” i plotë.

Tani, shumë njerëz po flasin për një “status quo” të çështjes së ngushticës së Tajvanit. Pra, çfarë është “situata e tanishme”? Faktet janë të qarta, pra Tajvani është pjesë e territorit të Kinës. Megjithatë ka pasur dallime politike afatgjata midis dy anëve të ngushticës, sovraniteti kombëtar dhe integriteti territorial i Kinës nuk janë ndarë kurrë.

Për një kohë të gjatë, Lai Ching-te e ka quajtur veten një “punëtor pragmatik për pavarësinë e Tajvanit”. Vitet e fundit, ai shpesh ka mbrojtur “pavarësinë e Tajvanit” dhe ka nxitur “urrejtje dhe rezistencë ndaj Kinës”. Pasi u emërua nga Partia Demokratike Progresive këtë vit për të kandiduar si lideri i rajonit të Tajvanit në vitin 2024, ai ndryshoi të ashtuquajturën tezë “mbrojmë Tajvanin përmes kundërshtimit ndaj Kinës” në “mbrojmë paqen e Tajvanit” nga nevojat e strategjisë zgjedhore.

“Gjithnjë e më shumë njerëz në Tajvan e kuptojnë se “pavarësia



e Tajvanit” është e papajtueshme me paqen dhe stabilitetin e ngushticës së Tajvanit dhe bindesh me interesat dhe mirëqenien e bashkatdhetarëve në të dy anët e ngushticës. Kundërshtimi me vendosmëri i “pavarësisë së Tajvanit” dhe ndjekja e përbashkët e ribashkimit paqësor janë në interesin më të mirë të popullit kinez në të dy anët e ngushticës. Kontinenti është i gatshëm të krijojë një hapësirë të gjerë për ribashkim paqësor, por kurrë nuk do lejojë asnjë hapësirë për “pavarësinë e Tajvanit” me forma të ndryshme”, është theksuar nga pala kineze.

Çfarë lidhje ka SHBA-ja me marrëdhëniet Kinë-Tajvan?

SHBA mban lidhje zyrtare me Pekinin dhe e njeh atë si të vetmen qeveri kineze sipas “politikës së saj të Kinës” – por gjithashtu mbetet mbështetësi më i rëndësishëm ndërkombëtar i Tajvanit. Ndërkohë, tensionet SHBA-Kinë janë zbutur pak pas Samitit Biden-Xi të nëntorit, i projektuar për të vendosur një dysheme nën marrëdhëniet deri në vitin 2024. Biden ripohoi politikën “Një-Kinë” të Shteteve të Bashkuara bazuar në tre komunika-

ta themelore dhe Aktin e Marrëdhënieve me Tajvanin e vitit 1979. Mbështetja në rritje për armatosjen dhe mbrojtjen e Tajvanit në Kongres, vizitat e nivelit të lartë, ndihma ushtarake e shtuar dhe legjislacioni në pritje që thellon lidhjet SHBA-Tajvan, kanë ngritur frikën në Pekin se Biden po ndjek një politikë “Një-Kinë, Një-Tajvan”.

Gjatë takimit të tij me homologun amerikan në nëntorin e vjetshëm në San Francisko, presidenti kinez vuri në dukje se, problemi i Tajvanit mbetet çështja më e rëndësishme dhe më e ndjeshme në marrëdhëniet kino-amerikane. Kina i merr seriozisht deklaratat pozitive të bëra nga Shtetet e Bashkuara në takimin e Balit. SHBA-ja duhet të ndër marrë veprime konkrete për të mbajtur premtimin e saj se nuk do të përkrahë “pavarësinë e Tajvanit”, do të ndalojë armatimin e Tajvanit dhe do të mbështesë ribashkimin paqësor të Kinës.

Presidenti Xi vuri në dukje se respekti i ndërsjellë, bashkëjetesa paqësore dhe bashkëpunimi me leverdi të ndërsjellë janë mësimet e nxjerra nga marrëdhëniet 50-vjeçare kino-amerikane, si edhe nga konfliktet midis ven-

deve të mëdha përgjatë historisë. Kina dhe SHBA-ja duhet të bëjnë më shumë përpjekje për t'iu përmbajtur këtyre mësimëve. Për sa kohë që këto dy vende të mëdha respektojnë njëri-tjetrin, bashkëjetojnë në paqe dhe zbatojnë bashkëpunimin me leverdi të ndërsjellë, ato do të jenë plotësisht të aftë të ngrihen mbi dallimet dhe të gjejnë rrugën e duhur që të shkojnë mirë me njëri-tjetrin. Në Bali vitin e kaluar, pala amerikane deklaroi se nuk kërkon të ndryshojë sistemin e Kinës, as të nisë një Luftë të Ftohtë të re, apo të rigjallërojë aleancat e saj kundër Kinës, duke mos mbështetur “pavarësinë e Tajvanit” dhe duke mos u përfshirë në një konflikt me Kinën.

Por këto deklarime e humbin rëndësinë dhe seriozitetin përballë lëvizjes së Uashingtonit, i cili vijon t'i sigurojë Tajvanit armë mbrojtëse, madje dhe Presidenti i SHBA Joe Biden ka thënë se SHBA do ta mbrojë Tajvanin ushtarakisht – duke thyer një qëndrim të njohur si paqartësi strategjike.

Ndaj këto zgjedhje duket se do të formësojnë rrjedhën e marrëdhënieve SHBA-Kinë – dhe do të ketë një ndikim të pashlyeshëm

në marrëdhëniet delikate midis SHBA-së, Kinës dhe Tajvanit.

Ministria e Jashtme kineze kundërshton deklaratën e SHBA-së për zgjedhjet në rajonin e Tajvanit

Sekretari amerikan i Shtetit Antony Blinken i dërgoi presidentit të sapozgjedhur Tajvanez William Lai një mesazh urimi pas rezultatit.

Pekini e quajti mesazhin shkelje të angazhimit të Uashingtonit për të mbajtur vetëm lidhje jozyrtare me Tajvanin.

“Ne mezi presim të punojmë me Dr Lai dhe udhëheqësit e Tajvanit të të gjitha palëve për të avancuar interesat dhe vlerat tona të përbashkëta”, tha ai në një deklaratë. Blinken theksoi gjithashtu se SHBA, një nga aleatët më të mëdhenj të Tajvanit, është “e përkushtuar për të ruajtur paqen dhe stabilitetin ndër ngushticat”.

Diplomati i lartë amerikan ishte gjithashtu i shpejtë për të thënë se një bashkëpunim i tillë duhet “të vazhdojë marrëdhënien tonë të gjatë jozyrtare” dhe të jetë “në përputhje me politikën e SHBA-së Një Kinë”.

Sipas politikës, SHBA njeh dhe ka lidhje formale me Kinën dhe jo me ishullin e Tajvanit, të cil-

in Kina e sheh si një provincë të shkëputur për t'u bashkuar me kontinentin një ditë.

Në një deklaratë, ministria e jashtme e Kinës tha se urimet e zotit Blinken shkelnin premtimin e SHBA-së për të mbajtur “vetëm marrëdhënie kulturore, tregtare dhe të tjera jozyrtare” me Tajvanin.

Pse zgjedhjet e 13 Janarit nuk janë një zgjidhje për Tajvanin?

Në prognozatat për rreziqet e mundshme globale për vitin 2024, zgjedhjet në Tajvan parashikoheshin që do të tronditnin ekuilibrat në kontinentin aziatik, madje me efekt global.

Ky vit po hyn në ujëra të turbullta gjeopolitike, rrymat e secilës na çojnë vrullshëm në Oqeanin Paqësor duke rrezikuar përplasjen e dy superfuqive si Kina dhe SHBA-ja.

Nga njëra anë janë Shtetet e Bashkuara, të cilët duken shumë të gatshëm për të mbështetur pavarësinë e Tajvanit dhe mbrojtjen e saj, pa kuptuar pasojat e mundshme politike dhe ekonomike. Nga ana tjetër është Kina, që kërkon të respektohet parimi i një Kinë, dhe mos ndërhyrja e në punët e brendshme të Pekinit.

Një përplasje e “titanëve” në Oqeanin Paqësor, do të fundoste jo vetëm ishullin e Tajvanit por do rrezikonte mbarë njerëzimin... ja pse është herët për të folur për fitoren e 13 Janarit!

Çdo përshkallëzim midis Kinës dhe Tajvanit rrezikon të kthehet në diçka më të madhe dhe më të rrezikshme. Ndeshja verbale theksoi ndarjen në dukje të pazgjidhshme mbi fatin e Tajvanit, një pikë e rëndësishme në marrëdhëniet SHBA-Kinë që rrezikon të çojë në një luftë në të ardhmen



Gjykata Kushtetuese miraton marrëveshjen e emigrantëve me Italinë

Marrëveshja mes Italisë dhe Shqipërisë për migrantët është në përputhje me Kushtetutën. Ky është vendimi i Gjykatës Kushtetuese, që pritet të publikohet edhe zyrtarisht. Sipas lajmit të publikuar në media, Gjykata Kushtetuese në fund të shqyrtimit të kërkesës së 37 deputetëve të opozitës, ku kërkohet vlerësimi si i papajtueshëm me Kushtetutën i marrëveshjes së nënshkruar nga Kryeministri Edi Rama dhe homologa e tij



italiane, Giorgia Meloni, vendosi rrëzimin e kërkesës.

Drafti për marrëveshjen për emigrantët, u miratua në Qeverinë italiane në 5 dhjetor dhe u

dërgua në parlamentin italian për miratim. Më 6 nëntor 2023 kryeministri Edi Rama dhe kryeministrja italiane Giorgia Meloni nënshkruan në Romë marrëveshjen për ndërtimin në Shqipëri të dy qendrave për strehimin e emigrantëve.

Sipas marrëveshjes porti i zbarkimit do të jetë Shëngjini, ndërsa Gjadri do të jetë kampi ku do të ndërtohet vendqëndrimi i tyre. Kapaciteti maksimal pritet të jetë 3 mijë shtretër.

Këshilli i Ambasadorëve Shqiptarë pret Ambasadoren e re të RP të Kinës në Shqipëri



Këshilli i Ambasadorëve Shqiptarë organizoi një drekë mirëseardhjeje me Ambasadoren e re të Republikës Popullore të Kinës në Shqipëri, Shkëlqesinë e Saj Pang Chuxue, në kuadër të fillimit të misionit të saj diplomatik.

Këshilli i Ambasadorëve Shqiptarë e uroi diplomaten e lartë kineze për fillimin e misionit në vendin tonë, duke i uruar suksese dhe punë të mbarë në forcimin e mëtejshëm të komunikimit midis dy vendeve.

Duke ju referuar miqësisë së hershme midis dy vendeve, u theksua se ekziston një bazë sol-

ide tradite dhe mirëkuptimi për shkëmbime më intensive dhe të institucionalizuara në fushën e ekonomisë, kulturës, turizmit si dhe në fusha të tjera me interes reciprok.

Shqipëria ka vlerësim të veçantë për arritjet në të gjitha fushat nga Republika Popullore e Kinës, dhe në vazhdim, ky vlerësim do të fitojë përmasa më të mëdha nëse diplomacia kineze lëviz me dashamirësi ndaj shtetit të Kosovës, duke bërë hapa praktikë që çojnë në njohjen e saj përfundimtare. Një rrugë efektive do të ishte në fillim njohja e

dokumenteve të Kosovës.

Shqiptarët janë një komb i shtrirë në disa shtete dhe ne ndjehemi si një e tërë mes vetes sonë dhe e konsiderojmë shumë të rëndësishëm kur edhe miqtë e partnerët tanë na vlerësojnë pa dallim pavarësisht kufijve gjeografikë.

Gjatë takimit u shkëmbyen mendime për çështje të rëndësishme të politikës së jashtme dhe veçanërisht të situatës në Ukrainë, si rrjedhojë e agresionit rus, mundësisë së arritjes së paqes atje dhe qëndrimit/rolit të Kinës, si një anëtar i përhershëm i KS të OKB-së.

MARRËDHËNIET SHQIPËRI-TURQI MES GJEOPOLITIKËS DHE FESË

Ministri i Jashtëm i Turqisë, Hakan Fidan javën e fundit të Janarit zhvilloi një tur ballkanik, ku vizitën e tij të parë e nisi nga Shqipëria e më pas në Bullgari dhe Rumani.

Që nga emërimi në postin e kryediplomatit nga presidenti turk Erdogan pas zgjedhjeve të vitit 2023, Hakan Fidan e ka vizitën e tij të parë jo vetëm në Shqipëri, por në gjithë rajonin e Ballkanit Perëndimor. Meqënëse ka shërbyer prej më shumë se 11 vitesh si shef i shërbimit sekret turk, ai shihet si një nga njerëzit e besuar të Erdogan dhe

që konsiderohet si pasues i tij. Kjo cilësohet si një vizitë e rangut më të lartë nga Turqia, ku ministri Hakan Fidan pati takime kokë më kokë me ministrin e Jashtëm, Igli Hasani, me presidentin Bajram Begaj, dhe kryeministrin, Edi Rama.

Megjithatë përpara zhvillimit të agjendës zyrtare të përcaktuar me krerët më të lartë të shtetit shqiptar, numri një i diplomacisë turke, nisi vizitën e tij në Tiranë pikërisht nga Xhamia e Namazgjasë, një xhami ende e painauguruar, statusi juridik i së cilës mbetet peng i një diskutimi të gjatë mes Shqipërisë dhe Turqisë. Çështja e inaugurimit të Xhamisë së Namazgjasë, e financuar nga shteti turk, ka mbetur pezull për shkak të akuzave për lidhje të komunitetit me FETO-n, organizata e shpallur terroriste nga Turqia, e cila ndjek ideologjinë e Fetullah Gulenit, armikut të përjetshëm të Erdogan, në ekzil prej vitesh në SHBA. Sipas Ankarasë, njerëzit e lidhur me këtë organizatë janë në krye të Komunitetit Mysliman të Shqipërisë. Kjo është vënë re dhe nga fakti se ai nuk është shoqëruar prej asnjë figure të KMSH-së, nga asnjë figurë klerike muslimane në Shqipëri. Madje nga asnjë autoritet zyrtar shqiptar.

Është një vizitë gati diskrete në raport me median, pasi nuk pati asnjë njoftim zyrtar, ndonëse u përçuan simbolika të forta fetare me prezencën e tij

në këtë xhami, ku vetë Erdogan në vitin 2015 vendosi gurin e parë për ndërtimin e saj.

Ndërkohë, mesazhin e tij, ministri turk e tha gjatë një konference të përbashkët me homologun shqiptar Igli Hasani.

Ministri i Jashtëm turk Hakan Fidan, përmendi gjatë vizitës së tij në Tiranë atë që e quajti “pastrim i mbetjeve të fundit të organizatës FETO”, të klerikut Fetullah Gylen, të cilën Ankaraja e akuzon për veprimtari terroriste dhe si përgjegjëse të grushtit të dështuar të shtetit në vitin 2016.

Në deklaratën pas takimit të tij me homologun shqiptar Igli Hasani, kreu i diplomacisë turke u shpreh se kishte vënë në dukje “ndjeshmërinë që ka Turqia ndaj kësaj çështjeje dhe hapat që mund të hidhen konkretisht për këtë”. Duke diktuar edhe njehere veprimet që duhet të ndermarre Shqipëria.

Prej disa vitesh, thuhet të gjithë zyrtarët e lartë turq që kanë vizituar Tiranën, i kanë kërkuar autoriteteve shqiptare që të mos lejojnë të ashtuquajturit gylenistë, të mund të ushtrojnë veprimtaritë e tyre në Shqipëri.

Dy vjet më parë Presidenti Tayyip Erdogan paralajmëroi se kjo çështje do të ishte përcaktuese në marrëdhëniet mes dy vendeve. Sipas Turqisë anëtarë të organizatës FETO veprojnë në fusha të ndryshme në Shqipëri, përfshirë dhe drejtimin e Komunitetit musliman shqiptar. Një element i cili ka bërë që të mbetet pezull dhe inaugurimi i xhamisë së Namazgjasë në Tiranë.

Përtej kësaj çështjeje, marrëdhëniet mes dy vendeve u vlerësuan nga të dyja palët, të jenë të një niveli mjaft të ngushtë. Edhe vetë fakti që Shqipëria është vendi i parë i një turi që parashikon vizita të ministrit të Jashtëm turk dhe në Rumani e Bullgari, shihet si një shenjë e rëndësisë që Ankaraja i jep raporteve me Tiranën. Nga ana tjetër, kryeministri Rama, njihet për raportin e tij të ngushtë me presidentin Er-



dogan, i cili ka qenë shpesh në qendër të kritikave për metodat e tij autoritariste në udhëheqjen e vendit të tij.

Shefi i diplomacisë turke, bëri po ashtu me dije se brenda 2024 do të zhvillojmë Këshillin e parë strategjik mes dy vendeve, marrëveshje e nënshkruar me kryeministrit Edi Rama dhe presidentit Recep Tayyip Erdogan në Anakara. Fidan shtoi se objektivi ekonomik është që niveli i fluksit tregtar mes Turqisë e Shqipërisë të kapë vlerën e 2 miliardë dollarëve brenda këtij viti.

Të dy vendet nënshkruan në janar të vitit 2021 Deklaratën e Partneritetit Strategjik, ndërsa marrëveshjet e firmosura mes dy vendeve, shtrihen në një reze të gjerë fushash të ndryshme, nga teknologjia, te transporti, energjia, mbrojtja, shëndetësia, turizmi, arsimiti, mjedisi si dhe kultura. Turqia, siç vuri në dukje dhe ministri i Jashtëm shqiptar Hasani është ndër investitorët më të mëdhenj në Shqipëri “me rreth 3.7 miliardë euro, ndërsa më shumë se 15 mijë shqiptarë janë të punësuar nga 830 kompanitë turke që operojnë në vendin tonë”.

Çfarë sjell kjo vizitë e top-diplomatit turk në Tiranë dhe Ballkan?

Kur flasim për marrëdhëniet Shqipëri-Turqi, është një marrëdhënie aq e fortë sa dhe e brishtë. Kjo pasi ndërthuret me zhvillimet gjeopolitike nga njëra anë dhe marrëdhëniet fetare nga ana tjetër. Kështu mund të percaktohet dhe kjo vizitë e top diplomatit turk në Tiranë, Bullgari e Rumani.

Në Shqipëri duket se përcaktimi gjeopolitik varet nga qasja religjioze.

Themi religjioze, fe-

tare nisur dhe nga fakti se vizitën e parë, Ministri i Jashtëm e zhvilloi në Xhaminë ende të painaguruar. Megjithatë, kjo vizitë simbolike në xhaminë e Namazgjasë, përcjell mesazh të fortë, duke marrë parasysh se së shpejti janë zgjedhjet e ardhshme të KMSH-së që do të zhvillohen në mars. Do të shihet nëse Turqia do influencojë pikërisht këto zgjedhje të cilat me pas duhet të konfirmojnë hapjen e Xhamisë së Namazgjasë, të financuar nga vetë Ankaraja. Sigurisht kjo vizitë e Hakan Fidan mund t'i shtrojë rrugën drejt një vizite të radhës të presidentit turk, Recep Tayyip Erdogan, në Shqipëri, por si duket jo përpara se të priten të gjitha fjetet e lidhjeve shqiptare me Fetullah Gulen.

Gjithashtu kjo vizitë ka rëndësi gjeopolitike rajonale nisur nga zhvillimet në Ballkan.

Kësisoj vizita e planifikuar në dy vende të Bashkimit Evropian, Bullgari dhe Rumani, ndikimin e Turqisë në skenën gjeopolitike rajonale.

Gjithshtu, Kosova dhe Armatimi i saj është pikë esenciale. Zhvillimet në Kosovë, përfshirë blerjen e dronit turk dhe armatimeve nga SHBA-të, reflektojnë ndikimin dhe ndërhyrjen e Turqisë në marrëdhëniet ndërkombëtare, duke pasqyruar një lojë të kompleksuar gjeopolitike.

Prezenca e Turqisë shpreh ndikimin e thellë të Ankarasë në zhvillimet politike dhe gjeopolitike në rajonin e Ballkanit dhe jep një vështrim në përpjekjet për të arritur një pozicion strategjik në skenën globale.

Ndaj vizita e ministrit të Jashtëm turk në Tiranë, Sofje dhe Bukuresht, shfaq mundësinë e thellimit të bashkëpunimit dhe rolin e Turqisë në skenën gjeopolitike rajonale e cila padiskutim ndërthuret ngushtësisht mes influences fetare, ekonomike dhe asaj politike.



Çështja Beleri arrin në Parlamentin Evropian



Polemika e vazhdueshme midis Greqisë dhe Shqipërisë ka mbërritur në Parlamentin Evropian me arrestimin nga autoritetet shqiptare të një kryebashkiaku që i përket minoritetit grek të kombit.

Arrestimi i kryebashkiakut të Himarës Fredi Beleri erdhi në një debat mbrëmjen e 24 janarit, pas mbledhjes së Parlamentit të Komisionit të Punëve të Jashtme, teksa eurodeputetët diskutuan perspektivat e Shqipërisë për anëtarësimin e saj në Bashkimin Evropian.

“Ne duam vetëm të vendoset drejtësia”, tha Suela Janina, ambasadorja shqiptare e Bashkimit Evropian, për Bruksel Signal. Janina këmbënguli se qeveria shqiptare donte një gjykim të drejtë për Belerin.

“Ne do të shikojmë faktet dhe shpresojmë që rezultatet e çështjes të respektohen si brenda Shqipërisë ashtu edhe jashtë Shqipërisë në Evropë.

Komentet e Janinës erdhën pasi

eurodeputetët dhanë mendime të përziera në lidhje me Shqipërinë. Eurodeputetja portugeze Isabel Santos, raportuesja e Parlamentit për Shqipërinë, tha se kombi ballkanik ka qenë “shembullor në procedurën e anëtarësimit”.

Vendi kishte bërë përparim në luftimin e krimit dhe korrupsionit dhe në përafrimin me politikën e jashtme të BE-së, tha ajo. Santos aludoi për tensionet e fundit, jo vetëm për Belerin, por edhe për vendosjen e Berishës në arrest shtëpie.

“[Këto] incidente ... i japin një goditje pranimit të Shqipërisë, ne nuk duhet të kemi frikë ta themi atë,” tha Santos.

Anna-Michelle Assimakopoulou, një eurodeputete për partinë qeverisëse të qendrës së djathtë të Greqisë Demokracia e Re, ishte kritike për çështjen Beleri. Duke pretenduar se seanca e tij ishte vonuar dhe se atij i ishte refuzuar leja për t’u larguar nga burgu për të folur në cilësinë e tij si kryebashkiak, Assimako-

poulou tha se çështja ishte më e madhe se sa një grindje e dy vendeve.

“Është një rast i respektimit të të drejtave të njeriut, nuk është një çështje dypalëshe mes Shqipërisë dhe Greqisë”, tha ajo.

“Nuk e them këtë sepse jam eurodeputete greke. Jo, kjo është një çështje evropiane, një çështje evropiane... e cila rëndon shumë në procesin e anëtarësimit të vendit në Bashkimin Evropian.”

Në vazhden e pushtimit rus të Ukrainës, BE-ja po përshpejton zgjerimin pasi Brukseli dëshiron të mbrojë vendet fqinje nga ndikimi rus dhe kinez. Vende të tjera si Moldavia, Gjeorgjia dhe Ukraina kërkojnë mbrojtjen e BE-së nga Rusia.

Megjithatë, çështja Beleri mund të sjellë probleme për anëtarësimin e Shqipërisë në bllok, pasi Greqia thotë se mund të vërë veton ndaj anëtarësimit të vendit në BE nëse minoriteti grek i Shqipërisë “keqtrajtohet”.

Presidenca belge e BE-së në kriza dhe konflikte! Europës i mungon Delori! Tur i mirëpritur rajonal! Ftohtë jashtë, nxehtë brenda!!

REALPOLITIK FLASH NR. 83 | 2 - 19 JANAR 2024 | EKSKLUZIVISHT PËR ARGUMENTUM

Mbi 4 ngjarjet kryesore diplomatike, shkurt dhe shqip, me vetëm 1.000 fjalë nga analisti i njohur,



DR. JORGJI KOTE *GRAND MASTER*

1.

Presidenca belge e BE-së në kriza dhe konflikte në gjysmën e parë të vitit 2024. Vetë Belgjika do të ketë zgjedhjet bashkiake, rajonale dhe federale më 6 Qershor 2024, kur zhvillohen dhe zgjedhjet europiane, fushata e të cilave sapo ka filluar. Sfida më e madhe është neutralizimi i tentativave të së djathtës ekstreme për më shumë përfaqësim në forumin më të lartë të BE-së. Ajo është në pushtet në Itali, Slovaki, Fin-

landë, Holandë, dhe me trysni në rritje në Francë, Gjermani, Spanjë, etj.



Një nga kërkesat kryesore për shmangien e fuqizimit të ekstremit të djathtë është që brenda muajit Mars, në Samitin e BE-së të realizohet konsensusi i nevojshëm mbi Paktin e Mi-

grimit. Kjo mbasi azili i paligjshëm po i qëndron te koka si "Shpata e Demokleut" në 8 vitet e fundit BE-së. Madje, 2023 theu rekordin e vitit 2015 me mbi 1 milion azilantë të paligjshëm!

Paralelisht me zgjedhjet europiane do jetë dhe fushata paraprake e zgjedhjeve presidenciale amerikane, vendimtare për Europën dhe transatlantizmin në përgjithësi.

Dy kryesfidat e tjera më të mëdha janë vazhdimi i luftës midis Ruisë dhe Ukrainës që më 24 shkurt hyn në vitin e saj të tretë për të cilat ARGUMENTUM ka shkruar shumë, ndaj nuk po ndalemi më tej këtu.

Sfida tjetër madhore është në Lindjen e Mesme, në vijim të përshkallëzimit të gjendjes pas sulmit terrorist të Hamasit kundër Izraelit më 7 Tetor 2023. Çështja këtu shtrohet që të forcohet roli gjeopolitik i BE-së, mbasi deri tani, ka qenë më tepër spektatore në atë rajon dhe donatore ndihmash. Mirëpo gjendja dhe rebusi politik atje është tejet i ngatërruar dhe shpërthyes; ai nuk lejon qoftë dhe një arpushim të vogël, le më pastaj paqe të qëndrueshme sipas projektit me dy shtete.

Dy kryesfidat e tjera i takojnë Ballkanit Perendimor si rajon dhe secilit vend në të. Këtu spikat problemi i mbetur i dialogut midis Serbisë dhe Kosovës, sidomos i Marrëveshjes së Brukselit dhe Ohrit e deri te asociacioni i komunave me shumicë serbe dhe aspektet e tjera ta debatueshme. Mirëpo, praktikisht, duke qenë se dhe ndërmjetësuesit perendimorë “kanë dalë jashtë loje sepse realisht u ka dalë boja” pavarësisht nga eufemizmat diplomatike nuk pritet ndonjë arritje. Presidencës belge, megjithë predispozicionin e përherëshëm dhe traditën e saj pozitive të mbështetjes pa rezerva të rajonit i mbetet vetëm të zbatojë



Jacques Delors

parimin ” tërhiq e mos e këput” derisa të zgjidhen liderшипet e reja në BE dhe në SHBA në fund të vitit.

As lidhur me zgjerimin e BE-së drejt Ballkanit Perendimor nuk pritet gjë; për rastin tonë kërkohet detyrimisht zgjidhja e Çështjes Beleri, ndryshe në kalendat greke.

Megjithatë, ka vend për optimizëm të moderuar, kur mendon se Belgjika i ka mundësitë, traditat, përvojën dhe kapacitetet për t’i përballuar këto sfida madhore.

Kështu, në 4 dekadat e fundit, kryeministrat e saj të mirënjohur, i ndjeri Wilfried Martens dhe Luc de Haene, deri te ai më i

riu, Guy Verhofstadt kanë qenë përkatësisht president i Partive Popullore Europiane, Nënkrjetar i Komisionit Kushtetues të BE-së dhe Kryetar i Grupit Liberal në Parlamentin European, ky i fundit deri në ditët e sotme; Ish Kryeministri Herman van Rompuy ishte President i Këshillit European gjatë periudhës 2009 – 2014, ndërsa Charles Michel gjatë periudhës 2019 e në vazhdim.

2.

BE-së i mungon Delori! Kjo mungesë ndihet më shumë mbas 5 janarit kur iu dha lamtumira e fundit ish europianistit emblematic, Jacques Delors. Pa dyshim Presidenti më i madh i Komisionit (1984 – 1994) Kjo falë personalitetit, integritetit absolut dhe vizionit të tij, çka bënë të mundur që Europa në ato vite vendimtare të realizonte disa arritje vërtet madhështore dhe t’i çelte rrugën sukseseve dhe më të bujshme. Delors ishte në krye

Dy kryesfidat e tjera i takojnë Ballkanit Perendimor si rajon dhe secilit vend në të. Këtu spikat problemi i mbetur i dialogut midis Serbisë dhe Kosovës, sidomos i Marrëveshjes së Brukselit dhe Ohrit e deri te asociacioni i komunave me shumicë serbe dhe aspektet e tjera ta debatueshme. Mirëpo, praktikisht, duke qenë se dhe ndërmjetësuesit perendimorë “kanë dalë jashtë loje sepse realisht u ka dalë boja” pavarësisht nga eufemizmat diplomatike nuk pritet ndonjë arritje.

kur BE-ja realizoi Shengenin historik më 1985, Tregun Unik më 1986, përgatitja e bazave të Euros, shembja e komunizmit në Europën Qendrore dhe Lindore, fillimin e procesit të zgjerimit nga ish lindja, Traktati i Maastrichtit më 1992 e të tjera. Ky socialist i shquar francez iu imponua me logjikën, autoritetin dhe fuqinë e butë të gjitha instancave të tjera të BE-së. Asnjë tjetër përpara dhe mbas tij nuk ka arritur në ato lartësi; kjo sepse tanimë pavarësisht fjalëve të bukura dhe premtimeve, emisarët e lartë të BE-së janë më shumë produkte llogaritjesh dhe pazaresh politike, pa ndonjë vizion dhe fuqi të butë.



Ministri i Jashtëm, Igli Hasani

3. Tur i mirëpritur rajonal! Më 15 – 18 Janar Ministri i Jashtëm shqiptar Igli Hasani ishte në Shkup, Prishtinë dhe Podgoricë ku takoi drejtuesit më të lartë të shtetit, qeverisë dhe diplomacisë së tyre me rezultatet e njohura. Ajo që vlen të theksohet është vlera dhe dobia e këtij turi dhe mesazhet e tij, sidomos lidhur me "ngrohjen" e marrëdhënieve me Kosovën.



Deri tani jemi mësuar të shohim dhe dëgjojmë vetëm ose kryesisht Kryeministrin. Puna ndryshon kur bëhet fjalë për kryediplomatën, sepse kështu dhe hierarkia diplomatike ndiqet më mirë, duke krijuar zona dhe hapësira për ndërhyrje, përshtatje dhe riparimet e rastit. Kësisoj, krijohen dhe kushtet për normalizimin e marrëdhënieve midis kryeministrave, sidomos me Kosovën.

4. Ftohtë jashtë dhe politikisht nxehtë brenda Davosit më 16 – 20 janar kur u zhvillua Forumi Ekonomik Botëror. Ndonëse aty nuk merret asnjë vendim, prania në të është "Must" për politikën dhe diplomacinë botërore. Vërtet që jashtë Davosit ishte acar dhe akull, por brenda kishte vapë politike. Ndryshe nga më parë, ku Davosi merrej me një temë të nxehtë politike dhe të tjerat ishin ekonomike, këtë vit aty janë agresioni rus ndaj Ukrainës, lufta e drejtë e kësaj të fundit,

nevoja për paqe që hë për hë mbetet vetëm dëshirë e mirë; friksionet SHBA- Kinë, sidomos për Tajvanin; konflikti që rrezikon të përshkallëzohet në Lindjen e Mesme, me shumë sfida dhe të panjohura. Izraelit i kërkohet të jetë i kujdesshëm dhe përpjestimor, të respektojë të drejtën ndërkombëtare, Hamasit të ndalë dhunën dhe dorëzojë pengjet, Autoritetit palestinez të marrë përgjegjësi për Gazën nesër, nevoja për armëpushim dhe paqe të qëndrueshme me dy shtete në paqe dhe siguri. Po kështu kriza midis Serbisë dhe Kosovës, që sidomos mbas aktit terrorist të bandave serbe në Banjskë më 24 shtator është acaruar, ca më tepër mbas paralajmërimit të serbëve të Bosnias për shkëputje. Pa folur pastaj për migrimin e paligjshëm, ndryshimet klimatike dhe ngrohja globale, inflacionin, inteligjencën artificiale, etj. Një axhendë vërtet shpërthyes në pak ditë për të 60 kryetarët shtetit, qindra qeveritarë të tjerë dhe mijëra ekspertë në Davos.

Në vitin 2024, politika e brendshme e SHBA-së do të hedhë një hije të errët në të gjithë botën

NGA FAREED ZAKARIA*

Në Evropë, lufta e Rusisë ndaj Ukrainës thyen normën e kahershme që kufijtë nuk duhet të ndryshohen me forcë. Në Lindjen e Mesme, lufta midis Izraelit dhe Hamasit kërcënon një radikalizim të rrezikshëm të rajonit, me milicite e mbështetur nga Irani që luftojnë aleatët e mbështetur nga SHBA nga Libani në Jemen, në Irak në Siri. Dhe në Azi, rritja e Kinës vazhdon të prishë ekuilibrin e fuqisë.

Secila prej këtyre sfidave ka veçoritë e veta, por ato kanë të përbashkët nevojën për një përzjerje të sofistikuar të parandalimit dhe diplomacisë. Administrata Biden i ka trajtuar ato me energji, duke vendosur axhenda, duke mbledhur aleatë dhe duke biseduar me kundërshtarët. Suksesi do të varet nëse ajo mund të zbatojë politikën që ka miratuar. Mjerisht, kjo mund të varet nga politika e brendshme e Shteteve të Bashkuara më shumë sesa nga strategjitë e saj të mëdha.

Në Evropë, Uashingtoni ka theksuar luftën kundër agresionit rus. Kjo është më e lehtë të thuhet sesa të bëhet. Rusia ka një ekonomi që ishte nëntë herë më e madhe se ajo e Ukrainës para luftës dhe një popullsi sot pothuajse katër herë më



të madhe. Kjo mospërputhje themelore mund të trajtohet vetëm nëpërmjet ndihmës së vazhdueshme perëndimore në shkallë të gjerë për Ukrainën, së bashku me presionin ndaj Kievit për të zhvilluar një strategji ushtarake më të menaxhueshme dhe për të reformuar politikën dhe ekonominë e tij, në mënyrë që të mund të bëhet vërtet pjesë e Perëndimit. Në Lindjen e Mesme, sfida është më shumë në fushën e diplomacisë sesa në sferën e parandalimit. Izraeli ka fuqi dërrmuese në krahasim me Hamasin; me të vërtetë nuk ka dyshim se do të fitojë në kuptimin e ngushtë ushtarak të fjalës. Por për ta lënë Izraelin më të sigurt, me aleanca të reja kuptimplota me shtetet arabe të Gjirit, Shtetet e Bashkuara duhet ta bëjnë Izraelin të trajtojë një realitet themelor dhe të pashmangshëm: rreth 5 milionë palestinezë jetojnë në to-

kat e pushtuara nga Izraeli pa të drejta politike dhe pa shtet e tyre.

Kina është sfida më e madhe dhe ajo që, në planin afatgjatë, do të formësojë rendin ndërkombëtar – duke përcaktuar nëse sistemi i hapur ndërkombëtar do të shembet në një Luftë të Dytë të Ftohtë me gara armësh në armë bërthamore, hapësirë dhe inteligjencë artificiale. Strategjia që administrata Biden ka miratuar është e nuancuar, duke theksuar konkurrencën dhe parandalimin, ndërkohë që përpiqet të ndërtojë një marrëdhënie pune me Pekinin. Gjatë muajve të fundit, kjo strategji duket se ka dhënë rezultate, duke përfshirë një ton më pajtues nga kinezët. Ndryshimi padyshim ka të bëjë shumë me problemet ekonomike të Pekinit, si dhe me realizimin se diplomacia e “Ujku Luftëtar” e Xi Jinping ka dështuar, duke prodhuar armiqësi



2023 ka rezultuar të jetë një vit që ka parë një sPde themelore për rendin botëror. Sistemi ndërkombëtar i bazuar në rregulla i ndërtuar nga Shtetet e Bashkuara dhe të tjerët gjatë dekadave është tani nën kërcënim në tre rajone.

në të gjithë Azinë. Por një pjesë e meritës shkon për një politikë të SHBA-së që ka nxitur masa të ashpra edhe pse ka inkurajuar dialogun dhe diplomacinë. Pavarësisht politikës së mirë-projektuar në secilën prej këtyre fushave, administrata Biden përballet me realitetin se politika e brendshme e SHBA-së mund të prishë të gjithë përparimin. Nëse mbështetja e SHBA-së për Ukrainën lëkundet, vendosmëria evropiane gjithashtu do të dobësohet dhe udhëheqësi rus Vladimir Putin do të konfirmohet në parashikimin e tij se ai mund t'i kalojë Perëndimit. Zgjedhjet e mëdha si në Amerikë ashtu edhe në Evropë ende mbështesin Ukrainën, por Shtetet e Bashkuara po përjetojnë kundërshtime në rritje nga një e djathtë e sapoizoluar. Dhe Partia Republikane është e gatshme të emërojë Donald Trumpin si kandidatin e saj presidencial, një njeri që nuk e ka bërë të qartë mospëlqimin e tij ndaj Ukrainës dhe admirimin për Putinin.

Në Lindjen e Mesme, Presidenti Biden përballet me kryeministrin izraelit Benjamin Netanyahu, i cili është shumë i aftë për të marrë mbështetjen e SHBA-së dhe për t'i rezistuar të gjitha këshillave. Që nga

ditët e marrëveshjeve të Oslos në vitet 1990, Netanyahu ka gjetur mënyra për të shtirur mbështetjen për një proces paqeje, ndërsa në fakt e shkatërron atë. Herën e fundit që Uashingtoni u përpoq t'i bënte presion atij, ai i dha fund presidentit Barack Obama dhe mobilizoi mbështetjen direkt përmes Kongresit. Ndoshta duke e pranuar këtë, administrata Biden duket se në vend të kësaj po përpiqet të marshallojë shtetet arabe – kryesisht Arabinë Saudite – për të ndikuar në Izrael.

Me Kinën, përzierja e kujdesshme e parandalimit dhe



Kina është sfida më e madhe dhe ajo që, në planin afatgjatë, do të formësojë rendin ndërkombëtar – duke përcaktuar nëse sistemi i hapur ndërkombëtar do të shembet në një Luftë të dytë të Ftohtë me gara armësh në armë bërthamore, hapësirë dhe inteligjencë artificiale. Strategjia që administrata Biden ka miratuar është e nuancuar, duke theksuar konkurrencën dhe parandalimin, ndërkohë që përpiqet të ndërtojë një marrëdhënie pune me Pekinin.

diplomacisë nga administrata Biden mund të funksionojë vetëm nëse politika e brendshme nuk e ndryshon atë. Politika e politikës së Kinës mbetet jashtëzakonisht e ashpër; nuk perceptohet asnjë anë negative për të goditur Pekinin. Komiteti i Përzgjedhur i Dhomës së Përfaqësuesve në Partinë Komuniste Kineze sapo rekomandoi masa edhe më të ashpra kundër Kinës, duke përfshirë një mori tarifash që, sipas një vlerësimi nga Oxford Economics, do t'i kush-tonin ekonomisë së SHBA deri në 1.9 trilion dollarë gjatë pesë viteve të ardhshme dhe mund të çojnë në një çarje të gjerë në ekonominë globale.

Siç kam shkruar së fundmi në Foreign Affairs, “sfida më shqetësuese ndaj rendit ndërkombëtar të bazuar në rregulla nuk vjen nga Kina, Rusia apo Irani. Vjen nga Shtetet e Bashkuara.” Nëse Amerika tërhiqet, në secilën nga këto tre fusha, agresioni dhe çrregullimi do të rritet. 2024 mund të jetë një vit në të cilin politika e shëmtuar dhe e polarizuar në Capitol Hill përfundon duke formësuar botën në të cilën do të jetojmë për dekadat e ardhshme.

***Shkrimi original publikuar në washingtonpost-Përshtati në shqip: Argumentum.al**

Dear readers and followers of Argumentum.al

On the third anniversary of the founding of the online media Argumentum.al, now it comes in the version of a monthly magazine which you can browse online from April 2022.

This monthly publication offers a clear combination of news on Albania, the Western Balkans and the world, as well as opinions and analyses of events taking place during the month.

Thanking each of you for your attention and trust in our media, we promise that we will continue to publish objective analysis on key developments in the country, region, Europe and the world.

Argumentum.al strives to be an authoritative source of journalism with analyses and comments on international relations, world politics and a wide range of issues of global importance by publishing exclusive materials. This is done thanks to the contribution of some of the well-known names of Albanian politics and journalism and other local and foreign collaborators. At the same time, Argumentum.al is open for comments and opinions by its readers.

Read on domestic and international issues in the magazine Argumentum.al free of charge in Albanian and English!

“Argumentum”, an intellectual process...



“English Edition”

Foreign Ministry: Albania successfully completed screening process in 2023



In 2023, Albania successfully completed the screening process, marking a significant step in the European integration process, the Ministry for Europe and Foreign Affairs announced today.

The successful conclusion of the analytical review process of Albanian legislation (screening) to assess its compatibility with the EU involved 1,000 experts and 300 meetings were held over 14 months.

Furthermore, in 2023, the Berlin Process Summit was held for the first time in Tirana, marking a historic and successful moment for Albania.

The successful conclusion of the Presidency of the Berlin Process and the Western Balkans Fund

culminated with the Ministerial and Summit meetings.

Within this process, three agreements on free movement, signed in 2022 in Berlin, came into force.

The enforcement of the Roaming tariff reduction agreement between the EU and the Western Balkans was also made possible.

The College of Europe was opened in Tirana.

And an agreement for the recognition of professional qualifications for “Pharmacists, veterinarians, nurses, and midwives” was signed.

For the year 2024, Albania remains committed to advancing the accession negotiation process through the opening of chapters.

North Macedonia hosts West Balkan leaders for summit on EU growth plan



North Macedonia hosted the leaders of Western Balkan countries in the capital Skopje on Monday for a summit of the Open Balkan initiative and a Western Balkans-European Union summit on the EU growth plan for the region.

“We aim to discuss the Western Balkans growth plan. This plan represents a truly concrete action of the EU in terms of increasing regional cooperation between states and also their inclusion in the common European market,” said North Macedonia’s Prime Minister Dimitar Kovacevski.

Serbian President Aleksandar Vucic said any assistance that can be provided to companies and businesses is important.

“I believe that our meeting today and the meeting we held last night are important for the progress and development of the entire region. I spoke with EU and US officials about the growth plan. We will continue the talks today,” said Vucic.

Albanian Prime Minister Edi Rama said access to the European market is envisaged and that this was previously only possible for EU members.

The US Assistant Secretary of State for Europe and Eurasia, James O’Brien, said he welcomed the achievements of the growth plan.

The meeting was also attended by Kosovo Prime Minister Albin Kurti, Montenegrin Prime Minister Milojko Spajic, European Commission Director General for Neighborhood and Enlargement Negotiations Gert Jan Koopman and the chairwoman of Bosnia’s Council of Ministers, Borjana Kristo.

Kosovo and Serbia take a small but important step forwards

Kosovo and Serbia remain far from agreeing a long-term deal that would see Belgrade recognise Prishtina's independence, but a seemingly minor agreement on car license plates is a welcome step forward.



Since January 1, Kosovars have been able to visit the European Union visa-free. Kosovo was the only remaining country in the Western Balkans whose citizens still required visas to enter the bloc.

The European Commission confirmed Kosovo met the requirements to secure visa-free travel to the EU in 2018, but the European Council had blocked the approval process over the concerns of some member states.

Five EU countries—Spain, Greece, Cyprus, Slovakia, and Romania—do not recognise Kosovo's independence. France and the Netherlands meanwhile had expressed concerns about migration.

Between 2018 and 2021, 268,846 Kosovans applied for EU visas—the average cost of which is 165 euros—but only 20,040 were granted.

Spain had been the last holdout in agreeing

to the new rules, but on January 6 Kosovo's deputy prime minister, Besnik Bislimi, welcomed a decision by Madrid to recognise Kosovar passports. A document published the previous day on the website of the European Commission's Department for Migration and Home Affairs said that from January 1, Spain recognises ordinary passports issued by Kosovo.

However, the document also made it clear that, "This does not imply in any form formal recognition of Kosovo as an independent state".

The new rules allow citizens of Kosovo to travel visa-free within the 27-country Schengen zone for up to 90 days within any 180-day period. The new regulations are intended for tourism and personal travel and do not include permission to work.

A welcome step forward

There was also a welcome development last week that saw Kosovo and Serbia defuse a dispute over the recognition of each other's car license plates, a move that has been hailed as a welcome step forward after years of tension between Belgrade and Prishtina that has at times escalated into violence in areas of Kosovo populated by Serbs.

On January 5, Kosovo's prime minister, Albin Kurti, said that his country would allow vehicles registered in Serbia to enter, following a similar move by Belgrade last month.

Until now, vehicles from either Kosovo or Serbia could cross the border only if they placed stickers on their license plates to hide the respective state symbols. The deal marks the formal implementation of an agreement first signed between the two countries in 2011.

"Respecting each other's sovereignty is the key to making people's lives easier instead of pretexts for aggression," said Kurti, who added, "We will now allow Serbian license plates to enter Kosovo without stickers, just as Kosovo plates can freely enter Serbia."

Serb authorities later made it clear that recognition of Kosovo license plates is not recognition of the country's independence. Kosovo declared independence in 2008 but Serbia continues to claim sovereignty over its former province.

Kosovo and Serbia had previously agreed to form a Community of Serb Municipalities as part of the 2013 Brussels Agreement to allow Kosovo's Serb minority to collectively develop policy regarding their economic development, education, health, and urban and rural planning.

The long road to a formal recognition deal

While the license plate issue initially appears minor, it has led to violent clashes over the past three years in north Kosovo—populated primarily by Serbs who refuse to recognise the administration in Prishtina.

In 2021, Serb protesters blocked all roads in and out of north Kosovo in a stand-off ended only by the deployment of KFOR forces, the NATO-led international peacekeeping mission in Kosovo.

The European Union welcomed the agreement by Kosovo and Serbia to formally recognise each other's vehicle license plates and fully abolish the sticker regime.

"This decision is a positive step in the implementation of the Agreement on the Path to Normalisation, as well as past Dialogue commitments related to Freedom of Movement," the EU foreign policy chief Josep Borell said in a statement.

Borrell said the decision demonstrates that progress towards normalisation of relations is possible.

"This also constitutes a step in the right direction towards better regional and European integration of the Western Balkans, which ultimately benefits the citizens of the region," he said.

But the road to a definitive deal between the two countries remains long.

Talks are currently stalled over Kurti's objections to the creation of a Community of Serb Municipalities in north Kosovo, a key part of any long-term deal that might eventually normalise relations between Serbia and Kosovo.

Kosovo and Serbia had previously agreed to form a Community of Serb Municipalities as part of the 2013 Brussels Agreement to allow Kosovo's Serb minority to collectively develop policy regarding their economic development, education, health, and urban and rural planning. Kosovo, however, has not yet implemented that part of the 2013 agreement, with Kurti making frequent statements questioning its constitutionality.

/emerging-europe/

Kosovo President meets with UK Foreign Secretary

'KOSOVO DESERVES STABILITY, SECURITY AND PROSPERITY,' SAYS DAVID CAMERON

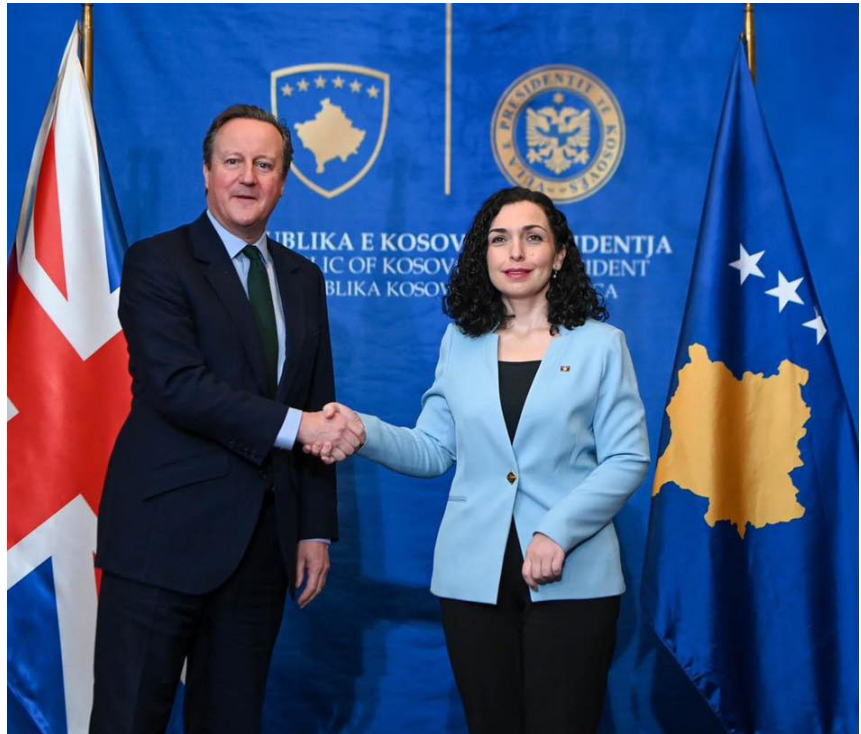
UK Foreign Secretary David Cameron held a series of meetings Thursday in Kosovo's capital, including with President Vjosa Osmani and British troops stationed in the country as part of the NATO-led KFOR peacekeeping mission. During his official visit to Pristina, Cameron emphasized the UK's support for Kosovo's sovereignty and recognition as an independent state in the international arena.

"The meeting discussed the excellent relations between Kosovo and Great Britain, the commitment to deepening interstate cooperation, the strengthening of Kosovo's international position, as well as the security situation in the region and beyond," said a statement from Osmani's office.

In the meeting were discussed the excellent relations between Kosovo and the United Kingdom, the commitment to deepening interstate cooperation, the strengthening of Kosovo's international position, as well as the security situation in the region and beyond.

"President Osmani thanked Secretary Cameron for the steadfast support of the United Kingdom throughout the years, including diplomatic support in the process of Kosovo's integration into international institutions.

Osmani reiterated the importance of Kosovo's membership in NATO, starting with inclusion in the Partnership for Peace, as a necessary step to ensure long-term peace and security in the region and beyond.



In the meeting was also discussed the security situation in the region and beyond, with on this occasion, President Osmani informed Secretary Cameron about the ongoing destabilizing efforts of Serbia, including the act of aggression and the terrorist act against the Republic of Kosovo on September 24.

The President thanked Secretary Cameron for adding British troops to KFOR, emphasizing the importance of cooperation for the security of the border with Serbia. In this regard, Kosovo President also spoke about the terrorist groups, supported by Belgrade, which continue to create fear and intimidation within the Serbian community.

Despite this, President Osmani emphasized that Kosovo is an example in the region in terms of the rights of the non-majority community, while reaffirming Kosovo's full commitment to

empowering every citizen, without distinction", the announcement of the Presidency of Kosovo states.

Cameron later visited British troops at NATO's camp and said the role of the peacekeeping mission is vital in Kosovo. "Kosovo deserves stability, security and prosperity, and we want to help with all those agendas," he said.

Cameron arrived in Pristina on Wednesday for the two-day official visit.

He earlier met with Prime Minister Albin Kurti and Foreign Minister Donika Gervalla-Schwarz and they spoke about Kosovo's security, economy and fight against corruption. Kosovo declared its independence from Serbia in 2008, with most UN member states including the US, the UK, France, Germany and Türkiye recognizing it as an autonomous country.

EU Belgian Presidency of crises and conflicts! Europe misses Delors! A welcome regional tour! Ice-cold inside, politically hot inside Davios!

REALPOLITIK FLASH NO. 62 | 2 - 19 JANUARY 2024 | EXCLUSIVELY FOR ARGUMENTUM

On 4 major diplomatic events briefly with only 1.000 words by Dr. Jorgji KOTE, Grand Master

DR. JORGJI KOTE *GRAND MASTER*

1.

EU Belgian Presidency of crises and conflicts during the first half 2024. Belgium itself will go to municipal, regional and federal elections on 6 June in the same day with European elections, whose campaign is just starting. The greatest challenge is the neutralization of attempts by the far right to boost its representation in the highest EU Forum. After being in power in Italy, Slovakia, Finland, the Netherlands and with a growing pressure in France, Germany, Spain and elsewhere.

One of the major conditions to avoid this is that within March, the EU Summit should reach the long – awaited consensus on the Migration Pact. The illegal asylum in the last 8 years stands over EU as “Damocles sword”. Moreover, 2023 broke the record year 2015 with over 1 million asylum – seekers.

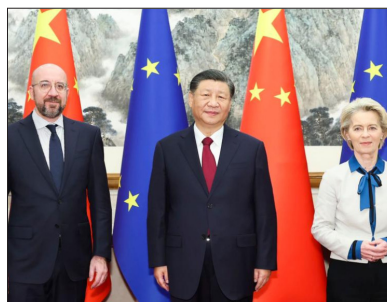
Then, it is the US presidential elections, decisive for USA, Europe and Transatlantism in general.

Two other major challenges



are the war between Russia and Ukraine that on 24th of February enters its third year on which ARGUMENTUM has written a lot.

The next serious challenge is in Middle East following the escalation of the situation and



violence following the Hamas terrorist attack against Israel on 7 Octobre 2023. The problem now is to strengthen the EU geopolitical role, since until now it has been more an onlooker and aids donator. The political puzzle there is very complicated and explosive. It does not permit even a short pause of war to help the civilian population with food and medicaments, let alone a sustainable peace there.

The two other challenges are in Western Balkans. Here the

biggest concern is the prolonged dialogue between Belgrade and Pristina, the implementation of Brussels and Ohri Agreement and the association of communes with Serbian majority. However, since the western mediators are “out of sight and out of game” albeit the diplomatic euphemisms, no breakthrough is expected. Despite its permanent willingness to support the region, the EU Belgian presidency is forced to follow the principle “pull it but not cut it” until the new political leaders will be elected in the EU and USA.

Nothing is expected either on EU Enlargement to the Balkans; for Albania, it is necessarily demanded the solution of the case “Beleri”, otherwise our negotiations will be postponed indeed in the Greek calendars. Nonetheless, there is room for a moderate optimism, for Belgium has all the opportunities, European traditions, experience and human resources. Thus, in the last four decades, its Prime Ministers, the late Wilfried Martens and Luc de Haene, up to Guy Verhofstadt used to be respectively president of the People’s Party Group and Vice Chair of the EU Constitution Commission and Chair of the EU Liberal Group in the EU Parliament. Former PM Herman van Rompuy was president of the EU Council during 2009 – 2014, whereas Charles Michel from 2019 until now.



Jacques Delors

2. **EU will miss Delors!** This is the case after 5 January when Europe bid its final farewell to emblematic European, Jacques Delors. Undoubtedly the greatest EU Commission President (1984 – 1994) thanks to his integrity, personality and great vision; he enabled Europe through its ground – breaking achievements in those decisive years and paved the way to new glamorous successes. Schengen was created in 1985, the Single Market in 1986, the foundations of Euro were laid down, the collapse of communism in Central and Eastern Europe, the start of Enlargement with the East, the Treaty of Maastricht in 1992 and many others. This great French socialist imposed with his logic, authority and soft power to all other EU highest instances. No one else before and after him did achieve such

peaks; because despite beautiful words and pledges, the EU top leaders now are elected more with political deals and calculations, without any particular vision and soft power.

3. **A welcome regional tour was the one that the Albanian Foreign Minister, Igli Hasani made on** 14 – 17 January in Skopje, Pristina and Podgorica. He met there the highest state, government and diplomatic leaders with the results already known. What it should be stressed here is the value and usefulness of such diplomatic tour and its messages; specifically concerning “the warming up” of relations with Kosovo. We say this because till now we are used to see and hear everywhere only or largely Prime Minister Rama. It’s different when in the diplomatic game “plays” our Chief diplomat, since in



this way even the diplomatic hierarchy is observed; accordingly, it creates opportunities and more space for interventions and adjustments. Thus, better conditions are also produced for the normalization and strengthening of relations also among Prime Ministers, especially with Kosovo after the well-known splits of the past.

4.

Ice – Cold outside and politically hot inside Davos was during 15 – 19 January when

the 54th Session of the World Davos Forum took place in Swiss Alps on “ Rebuilding trust” . Although no decision is taken, the presence there is a “Must” for top political leaders. True, outside it was ice – cold, but inside the halls it was so stifling hot, a political heat. Because unlike before, when Davos dealt with one or two hot political and economic issues, this time it was overcrowded with snow, chaos, conflicts and crises; the Russian aggression against Ukraine, the just struggle of the latter, the need for peace

although for the time being is just wishful thinking; the rifts between USA and China over Taiwan....; then the conflict which risks to escalate in Middle East, with several challenges and unknowns. Israel is warned to be cautious and proportionate in his military responses and observe international law; Hamas to stop violence and hand over the kidnapped, the Palestinian Authority be prepared to assume responsibility for governing Gaza tomorrow, the need for a cease fire and then sustainable peace with two states, Israeli and Palestine in peace and safety.



In our region, the crisis between Serbia and Kosovo escalated after the terrorist attack by Serbian gangs in Banjskw on 24 September 2023 and the threat by Bosnian serbs about a possible separation. Not to mention illicit migration, climatic changes and global warming, AI and others. A real explosive agenda in a few days in Davos for 60 Heads of State/Government, 300 hundred ministers and hundreds of experts and others in Davos.

Bosnia ‘on brink of collapse’ as EU watches on

PADDY BELTON

The trial of Bosnian-Serb leader Milorad Dodik is moving towards a conclusion that some say could trigger the collapse of Bosnia.

Experts have told Brussels Signal that the European Union’s disengagement from Bosnia has let nationalists “pull the country apart”. Dodik, under US sanctions and seen as increasingly close to Russia, is in his second term as President of the Republika Srpska – Bosnia’s Serb-majority entity.

He frequently threatens to secede from Bosnia and has called High Representative for Bosnia and Herzegovina Christian Schmidt “an unelected foreigner”, despite the fact that the Dayton Agreement – ending the 1992-95 Bosnian War – gives Schmidt the authority to cancel laws and dismiss officials deemed to be “threatening the peace”.

Adnan Ćerimagić, a Western Balkans analyst at the European Stability Initiative, told Brussels Signal: “The EU has kept Bosnia and Herzegovina outside its accession process” and “the vacuum of a credible EU future is now filled by a return to the nationalist agendas of the past”.

Ćerimagić added that while the Bosnian courts are weighing the case against Dodik, the Bosnian-Serb leader appears to be trying to turn his trial into a campaign against Schmidt, the judiciary and Dayton.

By drawing out his trial, Ćerimagić said, Dodik hopes to “use the process as a platform for questioning High Representative Christian Schmidt’s legitimacy and his power to impose laws and stop legislative procedures in Republika Srpska”.

The 1995 Dayton settlement gives



the High Representative for Bosnia and Herzegovina, who has always been from an EU country, powers within Bosnian politics that have been compared by some to those of a viceroy – a colonial official who rules as the representative of his or her king and who is empowered to act in the sovereign’s name.

On July 1, 2023, Schmidt used his extra so-called “Bonn Powers”, added in 1997, to change Bosnia’s criminal code. That meant any official failing to implement his decisions would face a prison sentence of between six months and five years and a ban on holding public office.

Six days later, Dodik said he would refuse to sign into law Schmidt’s proposed changes. On August 22, prosecutors indicted Dodik for not implementing Schmidt’s decisions. Any court judgment against Dodik will likely come with a prison sentence and therefore force him to choose between acceptance and open defiance of the Dayton system.

Dodik said in December that if he was found guilty, he would “champion a break-up of Bosnia and Herzegovina”, and push for an independent Republika Srpska.

Such a break-up would also likely be the end of Bosnia-Herzegovina, say observers.

Nadina Ronc, a London-based political analyst who writes frequently on Bosnia, said: “If a break-up happens, Croats would want Herzegovina to separate, too – and Bosnia would be left as a tiny Muslim state with no powers.”

Whether Dodik is sincere about his intentions to break up Bosnia may be another matter.

“This is Dodik flexing his muscles to see how much the international community will give him,” argued Ronc. Dodik is “all talk and no action”, she said.

Appeasement brings other potential problems.

“The more you allow Dodik, the more instability in the region you get,” said Ronc.

Dayton was created “in a way to make Bosnia unstable for all eternity” and “if Bosnia erupts, the whole region will too”, she added.

“Without any move by the EU and NATO to extend Bosnia membership sooner rather than later, or even NATO to deploy troops to Brcko [city in Northern Bosnia]”, Europe would be allowing a vacuum for separatists such as Dodik to chart a different course for the region, she said.

Dodik has “demonstrated that he can openly defy a Dayton-mandated office—the Office of the High Representative—without sufficiently painful consequences,” said Kurt Bassuener, a Bosnia specialist and former strategist for then-High Representative Paddy Ashdown.

This is “partly also the reduction of military deterrent force on the ground under the other international executive instrument mandated by Dayton—EUFOR (a role mandated to NATO and handed over to the EU at the end of 2004),” he adds.

O'Brien: We will not allow a repeat of Banjska



The US Assistant Secretary of State for Europe and Eurasia, James O'Brien, said that violent events in the north of Kosovo, like the event in Banjska in September last year, Washington will not allow to be repeated. During a virtual conversation with journalists on January 11, O'Brien called on Kosovo and Serbia to avoid provocative actions in the north of Kosovo inhabited by a majority of Serbs, writes Radio Free Europe.

He also said that he is satisfied with the cooperation and coordination of the Kosovo Police with the peacekeeping mission of NATO in Kosovo, KFOR in the northern part of Kosovo, as he recalled that the presence of international peacekeepers in this part has increased in recent months.

"Also, communication and cooperation with Belgrade has allowed us to calm down the situation. We expect this to continue and in the coming months we expect more transparency and discussion. This is especially important after the

events of last September, when a group attempted to send a quantity of weapons that would cause great violence if they were able to carry out their plans. "I think this is something that both sides understand will not be allowed to happen and nobody wants that to happen again," he said.

O'Brien referred to the attack in Banjska of Zvečan against the Kosovo Police by an armed group of Serbs. This group killed a policeman, while three attackers were also killed during the clashes. Kosovo blamed Serbia for the attack, but Belgrade denied any involvement.

The responsibility for the attack, which Kosovo considers terrorist, was taken by Milan Radoičić, the former vice-president of Serbian List – the main party of Serbs in Kosovo, which enjoys the support of official Belgrade.

The senior American official said that the Western Balkans "must be European, stable and safe, above all this region needs economic integration".

He said that this issue is key for the six states of the Western Balkans, as their population is leaving due to the lack of economic prospects.

O'Brien reiterated that the U.S. position has not changed in terms of supporting the dialogue process for the normalization of relations between Kosovo and Serbia, which is mediated by the European Union.

He called on the parties to fulfill their responsibilities arising from this process. He said that there has been progress in the implementation of dialogue commitments, such as the issue of car plates.

The senior American official also spoke about the irregularities reported by international observers for the parliamentary, local and provincial elections that Serbia held on December 17, 2023. He said Washington looks forward to working with the Serbian government to address these concerns, while saying the US supports peaceful protests in Serbia "by people who feel the elections were not fair and that the results were not what they expected."

THE YEAR AHEAD



DR J SCOTT YOUNGER-IFIMES

The end of the New Year break and we turn attention to the year ahead albeit with some trepidation. It is a year of important elections in the USA and several other countries. The UK will have one which is likely to lead to a change but not much alteration in foreign policy. The elections for leader in Russia and China will be 'arranged' so that **Vladimir Putin** and **Xi Jinping** will stay in post for a third term. This is not in accordance with the two-term constitutions of their countries brought in following the respective experiences from long periods of **Joseph Stalin** and **Mao Zedong**, who were effectively dictators.

Come the end of the year, we may see a Trump presidency, al-

though he could be serving the start in prison! It is altogether puzzling that this could happen in the country that prides itself as the leading nation in western democracy. Before that occurs, in the coming months he faces over 90 charges of misdemeanours, some very serious. He awaits the Supreme Court's pardon in the worst of the charges against him, not just fraud of several million dollars or sexual dalliance, denied of course but, most serious of all, incitement of insurrection at the Capitol on 6 January 2021. This is a grave offence under US law and would preclude him from standing again. How will the Supreme Court judge, since three of the appointees are his nominees. Assuming he overcomes those hurdles, since he has a devoted and often organised following, arguably those of limited vision who fall for the grand gesture,

however untrue, the MAGA – Make America Great Again – rabble. Even the evangelistic churches sincerely believe he has a God given gift to lead! The diplomatic corps of the British government and hence the Foreign Office have started to show concern as to what adjustments they will have to make should we have to face a Trump presidency and other countries will have to face similar issues though perhaps not so marked.

At New Year there was an announcement that the BRICS bloc of countries was expanding. The BRICS are Brazil, Russia, India, China and South Africa, which included over 40% of the world's population and were widening their membership over the world by taking in the following five Middle east countries – Ethiopia, Egypt, Iran, UAE, and Sauda Arabia. Argentina was asked but

declined at this time. None of the bloc have particularly strong ties to the US. Part of the vision of the bloc is to create a multipolar outlook rather than one dependent on one country, the US, although the US has the greatest GDP at 25% of the total world GDP. It is also the leader of the democratic countries of the western world. China has the second highest GDP at 18% with much greater population, approximately 4.2 times.

However, the expansion of the BRICS bloc raises the profile of Russia and incidentally their ally, Iran, because of their contempments with the US. Some world public opinion is turning against the US government, even citizens within their own country as they become more aware of the Israel – Palestine situation, and the harsh treatment meted out to



Israeli PM
Benjamin Neta-nyahu

the war could go on for many months – the Hostages would seem incidental to his thinking, by the way, in which case the conflict in the Middle East is likely to widen. Blinken is trying to prevent that from happening, but he will have to be allowed to show a firmer hand. Hezbollah in the Lebanon and the Houthis at the mouth of the Red Sea, each with Iranian backing have already demonstrated their willingness to enter the conflict.



the Palestinians, not forgetting the dreadful terror that Hamas did.

Gaza in focus

Antony Blinken, the US secretary of State, has paid his fifth visit to the region, but no real changes have come out of it except that Israel is to allow the UN to oversee Gazan Palestinians from the north to return to Gaza city. The Israelis have a free hand to continue their bombing campaign in the south ostensibly to wipe out Hamas but the killing of civilians, with the total standing at about 25,000, is a high price to pay as so-called collateral damage. The South Africans, who perhaps are well placed from experience, have reported Israel for genocide to the court if Human Rights. Lord Cameron, the British foreign secretary, has hinted that the Israelis may well be guilty of war crimes and has called for an immediate humanitarian pause to allow critically needed aid to enter and prevent an imminent disaster from famine and related diseases, which are looming and which could multiply the death toll.

Israeli PM **Benjamin Netanyahu** has said that the war could go on for many months – the Hostages would seem incidental to his thinking, by the way, in which case the conflict in the Middle East is likely to widen. Blinken is trying to prevent that from happening, but he will have to be allowed to show a firmer hand. Hezbollah in the Lebanon and the Houthis at the mouth of the Red Sea, each with Iranian backing have already demonstrated their willingness to enter the conflict.

The extreme right wing of the

Israel government would like to see the Palestinians chased out to the Sinai desert thus leaving the total land area to the Israelis. This is not likely and certainly not an option. The next idea is for the Palestinians to live under apartheid conditions. That is not acceptable either. The two-state solution is the general consensus by concerned parties now, including Arab neighbours, but that will be difficult to implement considering how much ill will has really occurred over the past century. But it is believed this is what is needed, as Antony Blinken hinted. It would appear to be the only realistic way to resolve the situation and will require a third party, perhaps the Saudis, to help the Palestinians develop their own country and to hold back Israeli incursions like they have been doing in the West Bank for the past few years.

If the Americans put pressure on the Israeli government to halt by a certain date, soon, and work diligently with a positive Israeli government, altered from that of today, there is a chance to make peace work. Biden is seeking re-election against 'the Donald' and losing badly in the polls, puzzling though it may be. Unfortunately, he does not show willingness to take a harder line which is necessary. If he does show some firmness, then he would surely gain some kudos. The Democratic government is doing quite well on the economy, and starting to address properly climate issues, then going forward on this foreign policy issue, not forgetting the Ukraine situation, would at least give him a good platform for the election. The lives of the Palestinians are dependent on you, Joe!



Adresa: Njësia bashkiake nr. 5, Rruga "Abdyl Frasheri", Ndërtesa 8, Tiranë, Shqipëri

Tel: +355 (0) 68 82 01 720

**Email: redaksia.argumentum@gmail.com,
info@argumentum.al**

NUIS/NIPT: L91415033Q

Twiter : [Argumentum_al](#)

Facebook: [argumentum.al](#)

Instagram: [argumentumnews](#)

© Argumentum. All rights reserved